

Sygn. akt III U 336/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2015 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy E. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania E. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 31 marca 2015 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy E. O. prawo do emerytury, począwszy od dnia 3 kwietnia 2015 r.

Sygn. akt III U 336/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 10 czerwca 2015 r.

Decyzją z dnia 31 marca 2015 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy E. O. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej decyzji powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2013, poz. 1440 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ nie został prawidłowo udokumentowany wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach w okresie od 11 maja 1978 r. do 29 lutego 1996 r. Świadcstwo pracy z dnia 17 listopada 2000 r., zawiera braki formalne – brak charakteru wykonywanego zatrudnienia wymienionego

w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., ponadto stanowiska nie zostały podane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej. Zakład przyjął za udowodnione na dzień

1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 2 miesięcy i 19 dni; składkowe – 25 lat, 2 miesięcy i 16 dni; łącznie – 25 lat, 5 miesięcy i 5 dni.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył w dniu 13 kwietnia 2015 r. wnioskodawca E. O., zaskarżając ją w całości i zarzucając: naruszenie prawa materialnego polegające na stwierdzeniu, że nie został prawidłowo udokumentowany wymagany 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach w okresie od 11 maja 1978 r. do 29 lutego 1996 r., pomimo iż odwołujący się doręczył świadectwo pracy, w którym powinna być zawarta informacja o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w w/w okresie; naruszenie prawa materialnego poprzez odmowę przyznania prawa do emerytury z przyczyn formalnych.

Wskazując na powyższe wnioskodawca wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości, ewentualnie o zmianę decyzji w całości poprzez przyznanie mu prawa do emerytury.

Na uzasadnienie swojego stanowiska podał, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w w/w okresie. Wskazał również, iż pracownik nie może ponosić negatywnych konsekwencji ewentualnych zaniedbań pracodawcy w zakresie wystawienia świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że wnioskodawca we wniosku o emeryturę wcześniejszą z tytułu pracy w warunkach szczególnych zawarł oświadczenie, że nie jest członkiem OFE; w dniu(...) r. ukończył 60 lat; ponadto posiada wymagany ogólny staż pracy w wymiarze 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Wnioskodawca nie wykazał jednak, że przed dniem 1 stycznia 1999 r. posiada wymagany staż 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Na okres zatrudnienia w Zakładach (...) w J. od 11 maja 1978 r. do 29 lutego 1996 r. wnioskodawca przedłożył świadectwo z dnia 17 listopada 2000 r., z którego wynika, że w okresie od 11 maja 1978 r. do 30 września 1986 r. wykonywał prace agregatowego, a w okresie od 1 października 1986 r. do 29 lutego 1996 r. wykonywał prace mieszkankowego. W przedłożonym dokumencie nie określono dokładnie charakteru wykonywanej pracy według wykazu, działu i pozycji przepisów rozporządzenia Rady Ministrów, a powołane stanowiska pracy nie są zgodne ze stanowiskami wymienionymi w przepisach resortowych na podstawie, których zakład pracy zakwalifikował okres pracy na wymienionym tam stanowisku, jako okres pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Świadectwo to nie stanowi więc dla organu rentowego prawidłowego środka dowodowego.

Sąd Okręgowy w Przemyślu ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca E. O., ur. dnia (...), w dniu 11 marca 2015 r. złożył wniosek o emeryturę, oświadczając w nim, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Do wniosku wnioskodawca dołączył dokumentację poświadczającą przebieg zatrudnienia, w tym m.in.: świadectwo pracy z dnia 1 marca 1996 r. wystawione przez Zakłady (...) Spółka z o.o. w J., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy w okresie od 11 maja 1978 r. do 29 lutego 1996 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku agregatowego; świadectwo z dnia 17 listopada 2000 r. wystawione przez Syndyka Masy Upadłości Zakładów (...) Sp. z o.o. w J. w upadłości, z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 11 maja 1978 r. do 29 lutego 1996 r., gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace agregatowego od 11 maja 1978 r. do 30 września 1986 r. oraz mieszkankowego od 1 października 1986 r. do 29 lutego 1996 r., na stanowiskach agregatowego i mieszkankowego

wymienione w wykazie A, dziale X, poz. 10, pkt 1 i 2 załącznika nr 1 do zarządzenia Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze; kserokopie angaży znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy

z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w J..

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach organu rentowego dokumentacji, ZUS wydał decyzję z dnia 31 marca 2015 r., którą odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ nie został prawidłowo udokumentowany wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach w okresie od 11 maja 1978 r. do 29 lutego 1996 r.

Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 2 miesięcy i 19 dni; składkowe – 25 lat, 2 miesięcy i 16 dni; łącznie – 25 lat, 5 miesięcy i 5 dni.

Dowód – akta organu rentowego:

- wniosek emerytalny z dnia 11.03.2015 r.,
- świadectwa pracy,
- kserokopie angaży znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w J.,
- decyzja ZUS z dnia 31.03.2015 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca został zatrudniony w Zakładach (...) Sp. z o.o. w J. z dniem 11 maja 1978 r. na stanowisku agregatowego. Do jego obowiązków należało wówczas ustawianie dróg, tj. przygotowanie i ustawianie wybranych linii urządzeń transportu wewnętrznego, celem przyjęcia surowców z dostaw zewnętrznych – kukurydzy, jęczmienia, soi, pszenicy, a następnie ich przerzut do właściwych komór silosów. Ponadto ustawiał wybrane linie urządzeń mechanicznych i pneumatycznych dla uzupełnienia komór dozownikowych surowcami z silosów magazynowych i śrutowników niezbędnymi do bieżącej produkcji. Nadzorował pracę tych urządzeń dozowniczych na całym obiekcie młynu, od piwnicy aż do 6 piętra.

Wnioskodawca na stanowisku agregatowego pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z dniem 1 października 1986 r. wnioskodawca został przeniesiony na stanowisko mieszankowego. Wówczas przygotowywał surowce, takie jak mączka rybna, mięsno-kostna, kreda, fosforan, zasypując je do urządzeń dozujących i mieszających. Z tych urządzeń były one następnie pobierane i wytwarzano z nich paszę. W tym czasie pracował również w różnych pomieszczeniach, na różnych piętrach całego młynarskiego obiektu.

Wnioskodawca na stanowisku mieszankowego pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, aż do końca zatrudnienia do dnia 29 lutego 1996 r.

Dowód:

- dokumentacja zawarta w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Zakładach (...) Sp. z o.o. w J.,
- zeznania świadka Z. C.,
- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów

z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego oraz w aktach osobowych wnioskodawcy, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka Z. C. oraz wnioskodawcy E. O., jako logiczne, spójne, wzajemnie się uzupełniające. Wynika z nich jednoznacznie charakter zatrudnienia, zajmowane stanowiska pracy, rodzaje powierzonych wnioskodawcy obowiązków w spornym okresie zatrudnienia w Zakładach (...) Sp. z o.o. w J.. Należy zaznaczyć również, iż zeznania świadka i wnioskodawcy znajdują potwierdzenie w dowodach z dokumentów zalegających w aktach osobowych wnioskodawcy ze spornego okresu zatrudnienia. Liczne angaże wskazują na zajmowane przez wnioskodawcę stanowiska pracy, a zakresy czynności uwidaczniają zakres jego obowiązków.

Syndyk Masy Upadłości Zakładów (...) Sp. z o.o. w J. wystawił świadectwo, w którym wymienił zajmowane przez wnioskodawcę stanowiska pracy i wskazał, że praca wykonywana przez E. O. była wykonywana w szczególnych warunkach. Świadectwo to zawiera wprawdzie uchybienia formalne, na które powoływał się organ rentowy, ale jednocześnie charakter zatrudnienia wnioskodawcy w spornym okresie został wykazany w toku prowadzonego w sprawie postępowania dowodowego i w ocenie Sądu nie może budzić wątpliwości, iż zatrudnienie to było wykonywane w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy E. O. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U.

z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego

w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa

w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu

uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Bezspornym jest, iż wnioskodawca w dniu(...) r. ukończył 60 lat; we wniosku o emeryturę zawarł oświadczenie, iż nie jest członkiem OFE; a ponadto wykazał na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była natomiast kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca był zatrudniony w warunkach szczególnych w Zakładach (...) Sp. z o.o. w J. w okresie od 11 maja 1978 r. do 29 lutego 1996 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku agregatowego od 11 maja 1978 r. do 30 września 1986 r. i mieszkankowego od 1 października 1986 r. do 29 lutego 1996 r.

Stanowiska zajmowane przez wnioskodawcę wymienione zostały w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, dziale X – „W rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym”, poz. 10 – „Prace przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śruty” oraz w załączniku nr 1 do

zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, dziale X, poz. 11, pkt 1 – „agregatowy czyszczenia i rozdrabniania ziarna”, pkt 2 – „mieszankowy śruty i komponentów paszowych”.

Podkreślenia wymaga również, iż w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami świadków i stron.

W postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi,

że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza,

że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty

oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych,

a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca,

w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia 3 kwietnia 2015 r., a więc od ukończenia 60 roku życia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.